

مقاومت در سرزمین‌های ۱۹۴۸ ادامه دارد

اراضی ۱۹۴۸ (سرزمین‌های اشغالی) سومین عرصه مهم پس از غزه و کرانه باختری است که ممکن است شاهد جنبش گسترده مردمی در پرتو «طوفان الاقصی» باشد. در تعداد زیادی از

بیانه‌ها و تحلیل‌های عبری در دوره اخیر که در مورد مشارکت علیه عرب‌های ۴۸ در درگیری همدار می‌دهد، به این موضوع اشاره شده است. این اتفاق در نبرد «سیف القدس» نیز رخ داد. اگر داخل سرزمین‌های اشغالی منفجر شود، وضعیت برای رژیم و نیروهای پیچیده‌تر خواهد شد.

با شروع نبرد طوفان الاقصی، رژیم صهیونیستی به عنوان اقدامی پیشگیرانه و با هدف مهار هر گونه اقدام مقاومتی، به سرعت دست به تشدید عملیات امنیتی زد و برای ایجاد رعب و وحشت، به شهرک‌نشینان اجازه داد علیه عرب‌های ۴۸ دست به خشونت بزنند. همچنین دستگیری‌های گسترده به اتهامات بی‌اساس، به حدی رسید که هر کسی هر گونه نظری با محتوا در مورد عملیات ۷ اکتبر منتشر کند، تحت تعقیب قرار می‌گرفت.

این مقاله با پیگیری وضعیت سرزمین‌های اشغالی طی ماه‌های گذشته، از آغاز نبرد طوفان الاقصی تا فوریه سال جاری، عملیات‌های مقاومت فلسطین، توزیع و شکل‌های آن را نمایان می‌کند. همچنین راهبرد رژیم صهیونیستی را برای برخورد با داخل سرزمین اشغالی تحت عنوان «هوشیاری امنیتی» و علت آن توضیح می‌دهد.

عملیات جاری مقاومت داخل اراضی اشغالی

اقدامات مقاومت داخل سرزمین اشغالی طی سال گذشته تشدید شد. مرکز اطلاعات فلسطین- ۹۲۸ اقدام مقاومت مردمی را داخل شهرهای مختلف سرزمین‌های اشغالی رصد کرد. تل‌آویو شاهد چندین حمله خاص مقاومت فلسطین در سال ۲۰۲۳ بود که منجر به هلاکت دو اسرائیلی و زخمی شدن ۲۴ نفر دیگر شد. (نمودارهای شماره ۱ تا ۳) نشان می‌دهد چگونه تعداد عملیات مقاومت فلسطین داخل سرزمین‌های اشغالی تغییر کرده است. تعداد عملیات‌ها طی پنج ماه گذشته کاهش یافته است و از ۴۷ عملیات در ماه اکتبر ۲۰۲۳، به حدود ۸ عملیات در ماه فوریه رسیده است. این امر به دلیل اعمال محدودیت‌ها توسط اسرائیل و عملیات امنیتی اعم از دستگیری یا ترور توسط برای جلوگیری از باز شدن یک جبهه جدید در این منطقه و مهار آن است.

در دوره پیش‌رو، انتفاضه فلسطین ممکن است در قالب یک قیام فردی یا عملیات انفرادی، با توجه به عوامل متعددی که امکان رویارویی گسترده و آشکار را محدود می‌کند، تشدید شود. فلسطینی‌های سرزمین اشغالی از طریق استقرار در الاقصی به مقابله با سیاست‌های رژیم اشغالگر ادامه می‌دهند و تظاهرات و اعتصابات برگزار می‌کنند.

هوشیاری امنیتی پس از ۱۷ اکتبر

با شروع جنگ، به دلیل ترس از پیوستن فلسطینیان ۴۸ به جنگ و تکرار اتفاقات «نگهبان دیوارها»، به‌ویژه در شهرک‌های «آیوش» و شهرهای مربوطه، همدارها در سرزمین‌های اشغالی بالاگرفت. در نتیجه نیروهای ذخیره جدید ایجاد شدند و نیروهای ذخیره موجود تقویت شدند. برای اولین بار، نیروهای ذخیره در شهرها و همچنین در میان جامعه افراطی ارتدوکس ایجاد شد.

در ۱۲ مارس ۲۰۲۴، موسسه مطالعات امنیت ملی اسرائیل (INSS) گزارش ویژه‌ای درباره لزوم هوشیاری امنیتی در رابطه با «عرب‌های اسرائیل» منتشر کرد. برجسته‌ترین اطلاعات در این گزارش به این شرح است که یک زیرساخت ایدئولوژیک افراطی در جامعه عرب، هر چقدر هم که کوچک باشد، مرتبط با عناصر تروریستی خارجی، پتانسیل واقعی برای تروریسم جدی علیه دولت و یهودیان در اسرائیل وجود دارد. در این زمینه به موارد زیر اشاره می‌کنیم:

۱- اقدامات تروریستی شهروندان عرب علیه یهودیان نه تنها ممکن است آسیب مستقیم و جدی وارد کند، بلکه ممکن است تا حد زیادی - به‌ویژه در این دوره حساس از جنگ علیه حماس - روابط بین اکثریت یهودی و اسرائیل را مختل کند. اقلیت عرب که قاعدتا از آغاز جنگ خویشتن‌داری کرده‌اند.

۲- تروریسم عرب ممکن است به‌طور همزمان منجر به وخامت شدید و گسترده بین عناصر افراطی در هر دو طرف و باز شدن جبهه جدید برای درگیری داخلی شود. چنین سناریوی تروریستی یک جاه‌طلبی اعلام شده توسط حماس است و باید تا حد امکان از آن اجتناب شود.

۳- رهبران و سران عرب جایگاه ویژه‌ای در محکومیت هر پدیده تروریستی در جامعه عرب دارند. صدای آنها باید شنیده شود.

۴- مبارزه با تروریسم برعهده شایاک (آژانس امنیت اسرائیل) و پلیس است. فعالیت آنها علیه تروریسم ضروری و موفقیت‌آمیز است، اگرچه لزوماً محکم نیست. تلاش‌های مبارزه مبتنی بر اطلاعات، حضور و بازآرندگی، در شرایط فعلی باید به‌ویژه قوی باشد حتی اگر به نظر برسد که قرار گرفتن در معرض مورد بحث که ممکن است مدتی پیش رخ داده باشد، لزوماً به ماه رمضان مرتبط نیست.

۵- در هر صورت تلاش‌های پیشگیری باید با فعالیت‌های عمومی - آگاهی‌گسترده، اعم از عرب و یهودی - با هدف درک اهمیت خوبشننداری طرفین برای دستیابی به امنیت حمایت شود. مسئولیت اصلی برعهده دولت است که ملزم به اجرای ابتکارات کوتاه‌مدت و بلندمدت است، مانند اجرای کامل برنامه‌های پنج‌ساله برای توسعه جامعه عرب و اجتناب از تحریکات غیرضروری. در عین حال بسیج عمومی رهبران عرب و یهودی نیز برای ایجاد فضای آشتی و همگرایی دوطرفه لازم است. در درازمدت این تلاش‌ها دستاوردهای بیشتری نسبت به اقدامات پیشگیرانه دارند.

علت تدابیر شدید امنیتی

داخل سرزمین‌های اشغالی

۱- گزارش‌های اطلاعاتی اسرائیل نسبت به انفجار اوضاع در قدس و کرانه باختری هشدار داد.

۲- رژیم اشغالگر در مورد ماه رمضان که در سراسر جهان اسلام به معنویت شهرت دارد، اقدامات احتیاطی را انجام داد زیرا ممکن بود احساسات مسلمانان در کشورهای اسلامی، کرانه باختری و سرزمین‌های اشغالی به‌ویژه در روز جهانی قدس، شعله‌ور شود و

علیه رژیم اقداماتی انجام دهند.

۳- فشار خارجی آمریکا، فرانسه و اردن بر اسرائیل و همچنین فشار داخلی برای تعلیق تصمیمات بن‌گویبر در رابطه با مسجد الاقصی.

۴- ترس از اینکه مسلمانان عملیاتی مشابه ۷ اکتبر انجام دهند.

۵- وزیر ارتش اشغالگر خواستار عدم اعمال محدودیت نسبت به نماز در مسجد و عدم تحریک مسلمانان جهان بود، زیرا فلسطینیان داخل سکوت نخواهند کرد، بلکه با این تصمیم مواجه خواهند شد و مانند سال ۲۰۲۱ ممکن است در داخل اسرائیل به‌ویژه در محله‌هایی که دارای اکثریت فلسطینی است اوضاع شعله‌ور شود.

عناصر ناامید کردن

مقاومت داخل اراضی اشغالی

شکاف در سرزمین‌های اشغالی، کنترل، اعمال محدودیت و منزوی کردن، اقدامات امنیتی رژیم صهیونیستی و ضعف در ساماندهی از دلایلی است که از آن می‌توان به چرایی عدم قیام علیه رژیم در داخل سرزمین‌های اشغالی اشاره کرد. علاوه بر این عناصر، پنج عامل اساسی وجود دارد که در شکل‌گیری حالت نهفتگی در اراضی اشغالی نقش دارند. این عناصر عبارتند از:

۱- **نظامی‌سازی:** فلسطینیان ۴۸، چه نخبگان بودند و چه مردم، ابزارهایی را توسعه دادند که به آنها توانایی مقابله با اتفاق شبیه عملیات طوفان الاقصی که در آن فلسطینی‌ها حمله نظامی کردند را بدهد. ماهیت این رویداد که در آن فلسطین‌آغازگر این اقدام بود، آن را در فضای ناآشنا برای فلسطینیان ۴۸ قرار می‌دهد.

۲- **ضعف نهادی:** عملیات طوفان الاقصی و جنگ پس از آن، در شرایط ضعف و سردرگمی نهادی و سازمانی در اراضی ۴۸ از نظر سیاسی، مدنی و مردمی رخ داد. این وضعیتی است که ناشی از سال‌ها آزار و شکنجه شدید اسرائیل، اختلاف نظر شدید بین طیف‌های سیاسی و تشکل‌های آن و فرسودگی احزاب با برگزاری انتخابات پارلمانی نزدیک، با تنظیم‌ها و بحران‌ها میان آنها و بین احزاب است.

این وضعیت نیز ناشی از بحران‌های دولتی اسرائیل است. این حالت نهادی به از دست دادن یک مرکز یا وزن سیاسی کمک کرده که مردم می‌توانند به آن تکیه کنند و آن را به عنوان مرجعی ببینند که به آنها امید و احساس امنیت می‌دهد، به‌ویژه پس از آنکه جامعه نبرد سیف القدس (۲۰۲۱) با از دست دادن اقتدار مواجه شد، زیرا صدها زندانی متهم همراه با خانواده‌هایشان با اقدامات و سیاست‌های تنبیهی سازمان‌ها و نهاد‌های رژیم از جمله قوه قضائیه مواجه شدند.

۳- **بهای سنگین مقابله با رژیم صهیونیستی:** رژیم اشغالگر از طریق نهادها و سازوکارهای مختلف دولتی تلاش کرد فلسطینیان ۴۸ به خاطر مشارکت آنها در قیام‌های فلسطینی بهای سنگینی بپردازند. فلسطینی‌های ۴۸ بهایی را که در نبرد سیف القدس پرداختند، فراموش نکردند. این وضعیت تاثیر عمده‌ای در شکل‌گیری حالت نهفتگی فلسطینیان ۴۸ در چهارچوب جنگ امروز در نوار غزه دارد.

۴- **گفتار تاملین معاش:** یکی از مشکلات حالت نهفتگی در اراضی ۴۸، گسترش گفتار تاملین معاش درون نظام اسرائیل در شرایط استعماری آن و در وضعیت اقتصادی و قانونی ضعیف است. این گفتار برای جداسازی عملکردیانه مسائل زندگی فلسطینیان در از یک سو و مسائل آزادی سیاسی آنها- فردی و جمعی - مرتبط با عدالت اجتماعی تلاش می‌کند که به عنوان مسائل ملی نیز شناخته می‌شود. با گفتار تاملین معاش، وضعیت خاص و استثنایی غیرواقعی برای فلسطینیان ۴۸ ایجاد می‌شود تا روند جدا کردن آنها از گروه خود، یعنی از فلسطینی بودن شان منجر به محدود کردن انگیزه‌شان برای مبارزه شود.

۵- **سیاست چماق و هویج:** از آغاز جنگ طوفان الاقصی، فلسطینیان ۴۸ در معرض اقدامات و سیاست‌های شدید و خشونت‌آمیز قرار گرفته‌اند. نهاد‌های مختلف رژیم، نظامی و غیرنظامی، عمومی و خصوصی، رسمی و مردمی در این وضعیت مشارکت داشته‌اند. شهروندان معمولی که کار دولتی ندارند، نقشی در آزار و اذیت و مجازات فلسطینی‌ها پیدا کرده‌اند (شبیه آنچه در دوران نبرد سیف القدس رخ داد)؛ نظارت بر شبکه‌های اجتماعی شان، جاسوسی از آنها، بدنام کردن، تهدید، خشونت، در معرض خطر قرار دادن شان و... آنچه شدت سرکوب را افزایش داد، این بود که اگر یک فلسطینی بخواهد به پلیس اسرائیل شکایت کند، ممکن است پلیس به جای محافظت از وی دستگیرش کند. در پرتو این شرایط تحت فشار، «کمیتة عالی پیگیری امور فلسطینی‌های ۴۸» بیانه‌ای صادر و نسبت به «کمپین پیگردهای سیاسی که توسط سازمان‌های اطلاعاتی و پلیس اسرائیل علیه فعالان جامعه عرب راه‌اندازی شد، از جمله آزار و اذیت دانشجویان و آزار و اذیت کارگر زن و مرد در محل کار و همراستا با آن، توزیع هزاران سلاح به باند‌های شهرک‌نشین راست افراطی برای ارتکاب جنایت علیه فلسطینیان، هشدار داد». جامعه دانشجویی فلسطینی در موسسه‌های آموزشی اسرائیل گروهی بوده که به‌ویژه به دلیل فعالیت در شبکه‌های اجتماعی موقع عملیات ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳ و پس از آن، در معرض اقدامات و سیاست‌های ساکت کردن قرار گرفته است. آزار و اذیت نه تنها به علت پست‌هاست، بلکه به علت پسندیدن یا حتی دنبال کردن صفحه‌ای هم هشت که پست‌هایی را منتشر می‌کند که با آرمان فلسطین همدردی می‌کند.

دستگیری و تحقیقات، پایه سیاست‌های رژیم اسرائیل برای ساکت کردن فلسطینیان است. از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، این رژیم برای جلوگیری از هرگونه اعتراض علیه جنگ در نوار غزه، به شیوه‌های بازداشتی متوسل شده که به عنوان «هیستریک» توصیف می‌شود. از جمله اقداماتی که دستگاه‌های امنیتی به آن متوسل شده‌اند دستگیری شخصیت‌های شناخته شده و با مخاطبان گسترده در شبکه‌های اجتماعی مانند هنرمند دلال ابو آمنه، هنرمند میسا عبدالهادی و تولیدکنندگان محتوا در شبکه‌های اجتماعی عبدالرحیم حاج‌یحیی، عیسی فاید ابوالرتاج، مهند طه و دیگران به دلیل تعامل آنها در شبکه‌های اجتماعی با جنگ علیه نوار غزه است. به عنوان مثال ابو آمنه به این دلیل دستگیر شد که تیم رسانه‌ای وی عبارت «لا غالب الا الله» (هیچ فاتحی جز خدا نیست) را با پرچم فلسطین منتشر کرد.

نهاد‌های رژیم هرکسی که نظر خود را بیان کند - چه در شبکه‌های اجتماعی و چه از طریق اعتصابات - متهم به حمایت از سازمان‌هایی

که طبق قوانین اسرائیل تروریستی تعریف شده‌اند و تحریک به تروریسم می‌کنند. مواردی که منجر به تحت‌تعقیب قرار گرفتن هستند شامل این موارد می‌شوند: مخالفت با حملات اسرائیل علیه غیرنظامیان، ابراز همدردی با شهروندان غزه، صحبت در مورد مجازات‌های دسته‌جمعی و جنایات جنگی و گفت‌وگو در مورد آنچه در نوار غزه در حال رخ دادن است و... .

سناریوهای مورد انتظار

۱- سناریوی اول: محتمل‌ترین

احیای انتفاضه فلسطین در قالب قیام فردی یا عملیات انفرادی با توجه به عوامل متعددی که امکان رویارویی گسترده و آشکار را محدود می‌کند. سرزمین‌های اشغالی در معرض اقدامات مختلف قرار خواهد گرفت که هدف آن احیای فرهنگ مقاومت، پیوند دادن نسل‌های جدید با آن، و تحمیل حقایقی است که به فرسایش کنترل نیروهای امنیتی کمک می‌کند. مرحله بعد شاهد اشکال مختلف اقدامات مقاومتی خواهد بود که ممکن است عملیات با فاصله کم، قیام محدود و تشکیلات مسلح محدود باشد بدون اینکه به انتفاضه همه‌جانبه تبدیل شود.

۲- سناریوی دوم: غافلگیری‌های غیرمنتظره

این سناریویی است که شامل غافلگیری غیرمنتظره می‌شود که منجر به خارج شدن وقایع از کنترل قدرت‌های مسلط (رژیم اشغالگر و تشکیلات خودگردان فلسطین) می‌شود، اما با توجه به واقعیت‌های موجود تحقق این سناریو سخت است.

۳- سناریوی سوم: توقف کامل اقدامات مقاومتی

این سناریو با توجه به عوامل تشدید مقاومت و به این دلایل بعید است؛ اول طولانی بودن راه آن، دوم فرسایش مشروعیت تشکیلات خودگردان فلسطین، سوم عناصر الهام‌بخش در عملیات مقاومتی

متوالی، چهارم رشد فرهنگ مقاومت به دلیل تشکیلات جدید مانند مقاومت در غزه، پنجم توانایی مقاومت در غزه برای تاثیرگذاری بر مردم کرانه باختری، قدس و سرزمین‌های اشغالی و ششم سیاست‌های اشغالگری که میل فلسطینی‌ها را در جهت انتقام حرکت می‌دهد.

سیاست‌های رژیم صهیونیستی

مورد انتظار در دوره پیش رو

طبق تحلیل‌های عبری‌زبان، برخی مشخصه‌های طرح امنیتی نمایان شده‌اند که تل‌آویو ممکن است برای غلبه بر چالش‌های آتی اجرا کند، از جمله:

۱- تقویت حضور پلیس اسرائیل در شهرهای مختلط و عربی به همان شیوه‌ای است که پس از حمله ۷ اکتبر مستقر شد.

۲- افزایش فعالیت نظامی ارتش اشغالگر داخل سرزمین‌های اشغالی ۳- اجازه دادن به استفاده گسترده‌تر از خشونت علیه هرکسی که سعی در ایجاد شورش دارد یا انجام عملیات نظامی تاکتیکی گسترده به‌طور همزمان در چند شهر در ماه رمضان

۴- اتخاذ یک استراتژی جامع در قدس شرقی و تقویت منطقه با استقرار اعضای پلیس مرزی و گارد ملی

۵- راه‌اندازی عملیات گسترده برای ضبط سلاح و دستگیری پیشگیرانه

۶- نتایج به پلیس اجازه داد تعداد نمازگزارانی را تعیین کند که تنها براساس ظرفیت و ملاحظات ایمنی مجاز به ورود هستند، درحالی‌که محدودیت‌های فردی اعمال نخواهد شد، مگر براساس

اطلاعات، همان‌طور که در گذشته مرسوم بود. این موضوع راه را برای اقدامات تحریک‌آمیز پلیس اسرائیل در ورودی‌ها و صحن‌های الاقصی برای ایجاد دلایل و بعداً اعمال محدودیت برای ورود به مسجد الاقصی باز می‌کند.

